

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1372/2017
29.11.2017. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радивоје Јовић адвокат у ..., против туженог "ББ" ..., чији су пуномоћници Ђорђе Никовић и Јелена Јаворина, адвокати у ..., ради исплате и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 851/16 од 24.08.2016. године, у седници одржаној 29.11.2017. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 851/16 од 24.08.2016. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П 3754/2010 од 04.11.2015. године у делу којим је одбијен тужбени захтев за исплату накнаде штете у висини исплаћене накнаде и других давања по основу уговора о лизингу, опредељених у износу од 5.694.028,50 динара са каматом, као и делу одлуке о трошковима поступка и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у укинутом делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 3754/2010 од 04.11.2015. године, делимично је усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 570.708,00 динара на име накнаде материјалне штете са законском затезном каматом почев од 17.02.2009. године па до исплате, док је преко овог износа, а до траженог износа од 1.234.128,00 динара са каматом тужбени захтев одбијен. Одбијен је тужбени захтев у погледу износа од 1.776.204,00 динара на име учешћа са каматом од 27.07.2008. године до исплате, исплате износа од 76.593,00 динара на име рате за лизинг са каматом почев од 27.07.2008. године до исплате, износа од 764.101,00 динара на име рате за лизинг са каматом почев од 01.09.2008. године па до исплате, износа од 76.965,00 динара на име рате за лизинг са каматом почев од 01.10.2008. године до исплате, износа од 2.325.829,50 динара на име рате за лизинг са каматом почев од 01.12.2008. године па до исплате, износа од 148.126,00 динара са каматом почев од 03.02.2009. године, износа од 959.822,00 динара са каматом од 03.06.2008. године па до исплате и износа од 127.098,00 динара на име осигурања предмета купопродаје са каматом почев од 31.07.2008. године до исплате. Тужени је обавезан да тужиоцу надокнади трошкове поступка у износу од 398.016,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду 851/16 од 24.08.2016. године, жалбе парничних странака су одбијене и првостепена пресуда потврђена, док је њихов захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка одбијен.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену и то у делу којим је одбијен тужбени захтев за исплату накнаде штете у висини накнаде и других давања по основу уговора о лизингу, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац који је носилац регистрованог пољопривредног газдинства, а које се бави пољопривредном производњом и вршењем услуга из области пољопривреде је дана 25.07.2008. године са туженим, као испоручиоцем опреме, закључио уговор о продаји пољопривредне механизације путем финансијског лизинга и то комбајна са житним хедером, колицима за транспорт хедера и адаптацијом житног хедера за сунцокрет, одређених марки и модела са обрачунатим ПДВ у износу од 154.580,00 евра. Овим уговором тужени, као испоручилац опреме је дао гаранцију да ће обезбедити набавку резервних делова најмање 10 година од дана престанка производње сваке поједине машине, а да ће овлашћени дистрибутер обезбедити и обуку за руковаоца, обуку за сервисера и пуштање у рад, те сервис током гарантног рока који износи 36 месеци од момента испоруке са царинског складишта. Уговорено је и то да је корисник лизинга, овде тужилац, у обавези да у писменој форми обавести испоручиоца опреме о техничком детаљу или неправилности у раду, квару или отказу, у року од два дана од појаве истог, а испоручилац опреме је уговорио да не даје гаранцију и не преузима одговорност за пнеуматике, пумпе за убризгавање горива и акумулаторе, трошење и оштећивање. Даном 28.07.2008. године тужилац је са „ВВ“ из ..., као даваоцем лизинга, закључио уговор о финансијском лизингу, којим је утврђено да ће давалац лизинга према спецификацији примаоца лизинга, овде тужиоца, прибавити предмет лизинга све по фаktури и уговору о испоруци предмета лизинга који је закључен са туженим, као испоручиоцем предмета лизинга. Уговором о финансијском лизингу је констатовано да је испоручиоца предмета лизинга изабрао прималац лизинга и да ће по основу наведеног уговора о испоруци предмета лизинга на даваоца лизинга бити пренето право својине на предмету лизинга ради даље предаје предмета лизинга примаоцу на држање и коришћење, а да се на примаоца лизинга преносе овлашћења држања и коришћења предмета лизинга уз задржавање права својине у корист даваоца лизинга. Износ укупне накнаде за коришћење предмета лизинга (збир укупног износа лизинг накнаде и учешћа коју прималац лизинга плаћа даваоцу лизинга) је 162.116,60 евра, коју је прималац лизинга уговорио да плати даваоцу лизинга уплатом учешћа и плаћањем 72 месечне рате чија је висина одређена планом отплате у динарској противвредности на дан плаћања по продајном курсу даваоца лизинга. Уговорено је и то, да се прималац лизинга обавезује да даваоцу лизинга

пре преузимања предмета лизинга на коришћење уплати учешће, порез на додатну вредност и остале трошкове, осигурање предмета и друге трошкове који настају закључењем уговора о финансијском лизингу, као и да је прималац лизинга у обавези да предмет лизинга преузме на коришћење директно од испоручиоца предмета лизинга, као да предмет лизинга користи са пажњом доброг привредника, односно доброг домаћина и да га користи у складу са његовом наменом и функцијом. Истог дана закључен је и уговор о јемству са „ГГ“ као јемцем платцем у погледу потраживања које произлази из овог уговора. Тужилац је дана 31.07.2008. године преузео наведену механизацију према договореној спецификацији када је обављен и нулти сервис комбајна. Међутим, када је тужилац почео да ради жетву сунцокрета, одмах по пуштању у рад, комбајн је почео да се квари, па су сервисне службе туженог по позиву тужиоца обавиле укупно 13 интервенција на отклањању кварова и то у периоду од 31.07.2008. године до 19.11.2008. године. На дан последње поправке комбајн није био исправан и више није био у употреби, а утврђени недостаци од стране сервисне службе туженог представљају конструктивне и фабричке грешке и нису последица нестручног руковања или уходавања комбајна. Због свих фабричких недостатака комбајн није могао да ради пуним капацитетом, па нису остварени најбољи резултати при комбајнирању, а да би тужилац успео да доврши жетву ангажовао је друго лице које је услужно извршило жетву кукуруза на 75 хектара земљишта. Тужилац је вратио туженом комбајн са хедером, који није био технички исправан ни у време вештачења у овом поступку. Тужилац је у међувремену извршавао своје обавезе према даваоцу лизинга из закљученог уговора о финансијском лизингу, да би га раскинуо 2009. године, након што су преговори о решавању насталог проблема око комбаја пропали.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, побијаном пресудом је делимично усвојен тужбени захтев за накнаду материјалне штете у висини накнаде за плаћену услужну жетву, према налазу судског вештака, док је у целости одбијен тужбени захтев за накнаду штете у висини накнаде и осталих давања које је тужилац извршио према даваоцу лизинга, а из уговора о финансијском лизингу закљученим са „ВВ“ из ..., који није странка у овом поступку. Одбијајући захтев у овом делу, закључак судова је, да тужени као испоручилац предмета лизинга одговара за штету због материјалних недостатака на ствари, која је тужиоцу у овој парници и досуђена, али не и за обавезе из закљученог уговора о финансијском лизингу.

Основано се ревизијом тужиоца указује да се наведени закључак судова заснива на погрешној примени материјалног права.

Наиме, права и обавезе испоручиоца предмета лизинга прописана су одредбама пете главе Закона о финансијском лизингу („Службени гласник РС“ бр. 55/01 ... 99/11 – др.) и то: да је испоручилац дужан да предмет лизинга испоручи примаоцу лизинга у исправном стању, заједно са припатцима, на начин, у време и на месту који су предвиђени уговором о испоруци, осим ако је уговором о лизингу предвиђено да предмет лизинга испоручи давалац лизинга (члана 36.); да ако испоручилац предмет лизинга не испоручи примаоцу лизинга, ако га испоручи са доцњом, или ако предмет лизинга има материјални недостатак, прималац лизинга има према испоручиоцу права која би, према закону којим се

уређују облигациони односи, имао да је био страна у уговору са испоручиоцем (члан 38. став 1.); да ако је давалац лизинга извршио избор испоручиоца, солидарно са њим одговара примаоцу лизинга ако предмет лизинга није испоручен примаоцу лизинга, ако је испоручен са доцњом или ако предмет лизинга има материјални недостатак (члан 39.).

Одговорност продавца за материјалне недостатке ствари које је она имала у часу преласка ризика на купца, прописана је одредбом члана 478. Закона о облигационим односима, а одредбом члана 497. истог закона који се односи на дејство раскида због недостатка ствари, прописано је да раскид уговора због недостатка ствари производи иста дејства као и раскид двостраних уговора због неиспуњења. Одредба члана 132. односи се на дејство раскида уговора и прописује да се раскидом уговора обе стране ослобађају својих обавеза, изузев обавезе на накнаду евентуалне штете (став 1.).

Имајући у виду наведене одредбе закона у контексту утврђеног чињеничног стања, а пре свега да предмет лизинга који је испоручио овде тужени, сагласно уговору о испоруци, има материјални недостатак, да је због тога и враћен туженом, као и да је раскинут уговор о финансијском лизингу, Врховни касациони суд налази да је тужени у обавези да тужиоцу накнади сву материјалну штету коју је претрпео закључењем наведених уговора у циљу прибављања пољопривредне механизације, за коју је утврђено да има такве материјалне недостатке који је чине неупотребљивом. Супротно закључку нижестепених судова, Врховни касациони суд налази да одговорност даваоца лизинга за материјалне недостатке предмете лизинга постоји само у случају да је он извршио избор испоручиоца предмета лизинга, што у овом спору није случај.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 407. став 2. ЗПП одлучио као у изреци, а првостепени суд ће у поновном поступку ради правилне примене материјалног права и законите одлуке у овој парници утврдити висину штете коју је тужилац претрпео, а која се огледа у свим неопходним давањима и трошковима које је имао према даваоцу лизинга, закључењем уговора о финансијском лизингу. Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од одлуке о главној ствари.

На основу члана 415. и 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић